40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie zdania na karteczce: „Lokomotywa wydaje się żywa, bo…”.	• Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie mylą epitet z porównaniem. Reakcja: epitet to jedno określenie (ciężka), porównanie zestawia dwie rzeczy, zwykle ze słowem „jak”.
- Uczniowie mówią, że w wierszu mówi sam Tuwim. Reakcja: mówimy „podmiot mówiący” – to ktoś, kto patrzy na pociąg i o nim opowiada.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie rozumieją przenośnię.
- Zadanie 1 sprawdza czytanie ze zrozumieniem, zadania 2–3 – epitet i porównanie, zadanie 4 – przenośnię.
- Czy każda para znalazła oba porównania?

PIERWSZA ŁAWKA

Sprawdzian z lektury „Wiersze Tuwima i Gałczyńskiego" – grupa A

KARTA 4/6

40–45 minut · 23 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 23 pkt

1 **Czym jest wyraz dźwiękonaśladowczy?** ___ / 1 pkt

A. wyrazem, który określa rzecz lub osobę

B. zestawieniem dwóch rzeczy za pomocą słowa „jak"

C. powtórzeniem tej samej linijki

D. wyrazem, który naśladuje dźwięk

2 **Którą z podanych spraw mają omówić ptaki na naradzie w „Ptasim radiu"?** ___ / 1 pkt

A. kto zbuduje największe gniazdo

B. kiedy przyjdzie wiosna

C. co świtem piszczy w trawie

D. gdzie jest najwięcej ziarna

3 **Kto w „Zaczarowanej dorożce" czekał i zasnął, a „sen mu wąsy wydłużył"?** ___ / 1 pkt

A. Artur **B.** dorożkarz **C.** Ben Ali **D.** pocztylion

4 **Oceń prawdziwość zdań. Otocz kółkiem P albo F.** ___ / 4 pkt

1. W „Lokomotywie" w siódmym wagonie są dębowe stoły i szafy.	**P**	**F**
2. W „Ptasim radiu" wśród ptaków jest wymieniona sowa.	**P**	**F**
3. Wiersz „Zaczarowana dorożka" ma sześć części.	**P**	**F**
4. W wierszu „Dlaczego ogórek nie śpiewa" podmiot mówiący twierdzi, że ogórek na pewno płacze.	**P**	**F**

5 **Połącz każdy wiersz z tym, co się w nim pojawia. Wpisz literę.** ___ / 4 pkt

1. „Lokomotywa"
2. „Ptasie radio"
3. „Zaczarowana dorożka"
4. „Dlaczego ogórek nie śpiewa"

a) ptaki, które kłócą się i biją

b) wagon z armatą

c) telegram o dorożce

d) kot na dachu

e) pytanie postawione w tytule

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

PIERWSZA ŁAWKA

15–24 min	Kto mówi w wierszu	• Zadaje pytania do rozmowy. Przypomina pojęcie podmiotu mówiącego. Poleca wykonać zadanie 2 w parach.	• Podkreślają: daję słowo, zadrżałem, urosły mi włosy. • Wykonują zadanie 2.
24–32 min	Epitet, porównanie, żart	• Pyta: „Jakie są dachy Krakowa? Jak stał pocztylion?”. Poleca wykonać zadanie 3.	• Odpowiadają: srebrne dachy – epitet; stał jak pika – porównanie; włosy do świecznika – przesada. • Wykonują zadanie 3.
32–40 min	Powtarzające się linijki	• Mówi, że przyjaciele prowadzą podmiot mówiący do Sukiennic (ściąga). Czyta drugi fragment. Prosi klasę, by chórem dopowiadała trzy linijki o dorożce. Pyta: „Po co poeta je powtarza?”. Poleca wykonać zadanie 4.	• Słuchają, gdzie stoi dorożka: przed Sukiennicami. Czytają chórem trzy linijki o dorożce. • Odpowiadają: brzmią jak zaklęcie, zostają w pamięci, łączą części wiersza. Wykonują zadanie 4.
40–45 min	Podsumowanie i ewaluacja	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie zdania na karteczce: „Dorożka jest zaczarowana, bo…”.	• Dokańczają zdanie i oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie myślą, że Ben Ali zaczarował konia. Reakcja: przeczytaj jego słowa – twierdzi, że konia zaczarować nie można.
- Uczniowie nie znają wyrazów „telegram”, „pocztylion”, „dyszel”. Reakcja: objaśnij je przed czytaniem.

Ewaluacja lekcji

- Karteczki pokażą, czy uczniowie odczytują nastrój i żart wiersza.
- Zadanie 1 sprawdza czytanie ze zrozumieniem, zadanie 2 – podmiot mówiący, zadanie 3 – epitet i porównanie, zadanie 4 – powtórzenie.
- Czy każda para podała dwa wyrazy, w których podmiot mówiący mówi o sobie?

PIERWSZA ŁAWKA

10 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Konstanty Ildefons Gałczyński, „Zaczarowana dorożka”

Cóż, według Ben Alego,
czarnomistrza Krakowa,
„to nie jest nic takiego
dorożkę zaczarować,

dosyć fiakrowi w oczy
błysnąć specjalną broszką
i jużeś zauroczył
dorożkarza z dorożką,

ale koń — nie”. Więc dzwonię:
— Serwus, to pan Ben Ali?
Czy to możliwe z koniem?
— Nie, pana nabujali.

Konstanty Ildefons Gałczyński, „Zaczarowana dorożka”, część I (domena publiczna, tekst według wolnelektury.pl)
Objaśnienia: czarnomistrz – mistrz czarów; fiakier – dorożkarz; broszka – ozdobna przypinka; zauroczyć – zaczarować; nabujać – oszukać, nabrać

10.1 **Co według Ben Alego wystarczy, żeby zaczarować dorożkarza z dorożką?** ___ / 1 pkt

A. wysłać dorożkarzowi telegram

B. dmuchnąć koniowi w grzywę

C. zagrać dorożkarzowi walca

D. błysnąć dorożkarzowi w oczy specjalną broszką

10.2 **Wypisz z fragmentu jeden zwrot, który pokazuje rozmowę przez telefon. Wyjaśnij, o co podmiot mówiący pyta Ben Alego.** ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

PIERWSZA ŁAWKA · POWTÓRKA · JĘZYK POLSKI · KLASY 4–6 · WIERSZE TUWIMA I GAŁCZYŃSKIEGO – CYKL 5 LEKCJI DLA KLAS 4–6

Wiersze Tuwima i Gałczyńskiego – co zapamiętam

Ta powtórka zbiera najważniejsze wiadomości z pięciu lekcji o wierszach Juliana Tuwima i Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego.

1. Wiersze z cyklu

Wiersz	Co warto pamiętać
Julian Tuwim, „Lokomotywa”	ciężka lokomotywa rusza powoli jak żółw, potem pędzi; ok. 40 wagonów; dźwięki: buch, puff, tak to to
Julian Tuwim, „Ptasie radio”	spiker nadaje audycję, ptaki kłócą się i biją; kończy ją ptasia milicja
K.I. Gałczyński, „Zaczarowana dorożka”	telegram z sześciu słów; nocny Kraków; dorożka stoi przed Sukiennicami
K.I. Gałczyński, „Dlaczego ogórek nie śpiewa”	żartobliwe pytanie; „my obojętnie przechodzimy” – nie zauważamy innych

2. Pojęcia

- **Rym** – podobne końcówki linijek (słownika – słowika). **Rytm** – równe akcenty, słychać go przy czytaniu.
- **Wyraz dźwiękonaśladowczy** – buch, kukuryku, stuku puku. **Epitet** – ciężka lokomotywa, srebrne dachy.
- **Porównanie** – jak żółw, jak skowronek. **Przenośnia** – lokomotywa sapie, ogórek przelewa łzy.

3. Podmiot mówiący i recytacja

- **Podmiot mówiący** to ten, kto mówi w wierszu: w „Ptasim radiu” spiker, w „Zaczarowanej dorożce” – „ja”, który dostał telegram, w wierszu o ogórku – „my”.
- Recytując, mów wyraźnie, rób przerwy przy kropkach i myślnikach, dobierz tempo do treści.

PIERWSZA ŁAWKA

PIERWSZA ŁAWKA · POWTÓRKA · JĘZYK POLSKI · KLASY 4–6 · WIERSZE TUWIMA I GAŁCZYŃSKIEGO

Wiersze Tuwima i Gałczyńskiego – karta lektury

Ta karta pomoże ci powtórzyć najważniejsze wiadomości o czterech wierszach Tuwima i Gałczyńskiego. Przeczytaj ją przed sprawdzianem.

Najważniejsze informacje

- **Wiersze:** Julian Tuwim – „Lokomotywa”, „Ptasie radio”; Konstanty Ildefons Gałczyński – „Zaczarowana dorożka”, „Dlaczego ogórek nie śpiewa”.
- **Julian Tuwim** (1894–1953) i **Konstanty Ildefons Gałczyński** (1905–1953) – poeci XX wieku. Obaj lubili żartować słowami.
- **Podmiot mówiący** – ten, kto mówi w wierszu: w „Lokomotywie” ktoś, kto patrzy na pociąg („Sam nie wiem…”); w „Zaczarowanej dorożce” „ja”, który dostał telegram; w wierszu o ogórku – „my”.

Wiersze w skrócie

Wiersz	O czym jest	Co warto zapamiętać
„Lokomotywa”	ciężki pociąg rusza i pędzi coraz szybciej	wagony od krów i koni po kufry; para z kotła porusza tłoki i koła
„Ptasie radio”	ptaki nadają audycję i kłócą się	narada w pięciu punktach; kłótnia o drobiazgi; koniec – ptasia milicja
„Zaczarowana dorożka”	nocne czary w Krakowie	telegram, Ben Ali, Artur i Ronard, szyldy, Sukiennice, mistrz Onoszko
„Dlaczego ogórek nie śpiewa”	żartobliwe pytanie z tytułu	ogórek może czegoś pragnąć; „my” obojętnie przechodzimy

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

„Wiersze Tuwima i Gałczyńskiego” – cykl lekcji i sprawdzian z lektury (pakiet), klasy 4–6

Podgląd pokazał 6 z 61 stron. Pełna wersja: 61 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Wiersze Tuwima i Gałczyńskiego – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 4–6
- „Wiersze Tuwima i Gałczyńskiego” – sprawdzian z lektury A i B, kartkówki, klucz i karta lektury, klasy 4–6

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/cykl-lekcji-i-sprawdzian-z-lektury-wiersze-tuwima-i-galczynskiego-pakiet